

Ústav dějin umění AV ČR, v. v. i.

Ústav dějin umění je jedním z veřejných výzkumných pracovišť sdružených v Akademii věd ČR. Jeho cílem je výzkum v oblasti dějin a teorie výtvarného umění, estetiky a architektury. Mezi nejvýznamnější projekty patří několikasvazkové *Dějiny českého výtvarného umění* a soupisy *Uměleckých památek Čech, Moravy a Slezska a Prahy*. Pracovníci ústavu jsou autory mnoha dalších publikací, pořádají a spolupřádají výstavní projekty u nás i v zahraničí. Mnozí z nich působí jako pedagogové na vysokých školách, kde předávají své poznatky studentům. Ústav intenzivně spolupracuje na četných projektech s řadou vědeckých institutů doma i v zahraničí.

Jednotlivá oddělení se zabývají středověkým uměním, uměním raného novověku i 19. až 21. století, uměleckohistorickou topografií a dokumentací. Dále zde jsou centra zaměřená na umění a architekturu doby Rudolfa II., barokní nástěnné malířství, sepulkrální umění a epigrafiku ad. V ústavu funguje veřejná odborná knihovna, intenzivně využívaná větším počtem interních i externích čtenářů, především studentů. Instituce spravuje také bohaté sbírky grafiky, historických plánů, fotografií a písemných pramenů.

Ústav vydává časopis *Umění*, jediné vědecké uměleckohistorické periodikum v České republice. V tomto mezinárodně respektovaném dvouměsíčníku vycházejí práce českých i zahraničních odborníků. Další odborné publikace připravuje ústavní vydavatelství Artefactum. Renomovanou odbornou platformou se stal ústavem pořádaný cyklus „Collegium historiae artium“, kde přednášejí domácí i zahraniční vědci.

Výstupy vlastní výzkumné činnosti, úzkou součinností s pracovníky z oblasti památkové péče, odbornými konzultacemi poskytovanými široké veřejnosti i dalšími způsoby pracovníci Ústavu dějin umění přispívají k ochraně evropského kulturního dědictví. Česká republika se pyšní nesmírně bohatým pokladem své mnohasetleté hmotné i nehmotné kultury, jejíž nedílnou součástí jsou díla výtvarného umění a architektury. Nezbytným předpokladem dalšího efektivního využití těchto hodnot je jejich hlubší poznání, založené na interpretaci obsahu, pochopení souvislostí, za nichž tato díla vznikla, a způsobu, jímž byla a jsou společností přijímána. Bez této ryze odborné práce není prakticky možná účinná ochrana uměleckých památek, kterou stát deklaruje jako svůj zájem. Je třeba zdůraznit, že ze základního výzkumu uměleckých děl naše země významně profituje v oblasti turistického ruchu.

Práce ústavu je založena na dlouhodobé součinnosti a týmové spolupráci jeho jednotlivých oddělení a center. Výzkum v oblasti dějin umění by byl těžko myslitelný bez využití výsledků práce z jiných vědních oblastí zastoupených v rámci Akademie věd: historie, archeologie, filozofie, sociologie, psychologie, literární vědy ad.

Dějiny umění – podobně jako další vědní obory reprezentované Akademií věd ČR – významně spoluutvářejí kulturní úroveň celé společnosti a mají velký vliv na kvalitu života této generace i těch budoucích. Tato skutečnost dává hlavní smysl práci vědeckých pracovníků. Je také motivací k důraznému protestu proti nekulturním snahám tradici vědy v České republice drasticky porušit.